

## FIȘA DISCIPLINEI

### 1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea de Vest din Timișoara
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul de Drept privat
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studii / Calificarea	Carieră judiciară

### 2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Dreptul relațiilor de familie						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Adina-Renate Motica						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Adina-Renate Motica						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	Ex	2.7 Regimul disciplinei	DO

### 3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
<b>Distribuția fondului de timp:</b>					<b>ore</b>
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate / pe teren					18
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					7
Examinări					10
Alte activități.....					-
<b>3.7 Total ore studiu individual</b>	<b>58</b>				
<b>3.8 Total ore pe semestru</b>	<b>100</b>				
<b>3.9 Numărul de credite</b>	<b>4</b>				

### 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• -
4.2 de competențe	• -

### 5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	-
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	-

## 6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretarea și evaluarea metodelor specifice ce pot fi utilizate pentru determinarea raportului dintre instituțiile dreptului național, ale dreptului comunitar și ale dreptului altor state într-o problemă cu implicații în ocrotirea persoanei și a familiei;</li> <li>• realizarea unui studiu juridic și distingerea între prevederile relevante față de cele irelevante care au incidență în rezolvarea unor situații specifice în materia regimurilor matrimoniale și a familiei;</li> <li>• evaluarea critică a textelor din legislație, doctrină și jurisprudență referitoare la o problemă de drept concretă din domeniul ocrotirii dreptului familiei;</li> <li>• selecția concretă și argumentată a unei rezolvări dintre mai multe soluții juridice care pot fi date unei situații de fapt în materia raporturilor personale și a celor patrimoniale dintre soți, precum și a altor raporturi născute din căsătorie.</li> </ul>
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> <li>• realizarea obligațiilor profesionale în mod eficient și responsabil</li> <li>• aplicarea tehnicilor de muncă în echipă cu abordarea unor spețe cu elemente de interdisciplinaritate</li> <li>• utilizarea eficientă a resurselor de comunicare, precum și a resurselor de informare și de formare profesională asistată</li> <li>• manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific</li> <li>• cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice</li> <li>• promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice</li> <li>• valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice</li> <li>• implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice</li> <li>• angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane - instituții cu responsabilități similare</li> <li>• participarea la propria dezvoltare profesională</li> </ul>

## 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Expunerea și transmiterea către studenți a unor cunoștințe aprofundate cu privire la instituțiile proprii disciplinei de Dreptul familiei și însușirea de către aceștia a dispozițiilor legale în materie, precum și deprinderea de către aceștia a metodelor de cercetare și a paradigmatelor de lucru din acest domeniu
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Deprinderea studenților cu modul de realizare a unui studiu juridic și cu metodele de distingere între prevederile relevante față de cele irelevante care au incidență în rezolvarea unor situații specifice în materia raporturilor personale și a celor patrimoniale dintre soți, precum și a altor raporturi născute din căsătorie</li> <li>• Deprinderea studenților cu interpretarea și evaluarea metodelor specifice ce pot fi utilizate pentru determinarea raportului dintre instituțiile dreptului național, ale dreptului comunitar și ale dreptului altor state într-o problemă cu implicații în materia raporturilor personale și a celor patrimoniale dintre soți, precum și a altor raporturi născute din căsătorie;</li> <li>• Deprinderea studenților cu evaluarea critică a textelor din legislație, doctrină și jurisprudență referitoare la o problemă de drept concretă, având ca obiect raporturile de familie;</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Deprinderea studenților cu redactarea unor acte juridice specifice disciplinei de dreptul familiei, cum ar fi: redactarea unei convenții matrimoniale, redactarea unui acord parental, redactarea unui act de lichidare a regimului matrimonial, etc;</li> <li>• Deprinderea studenților cu selecția concretă și argumentată a unei rezolvări dintre mai multe soluții juridice care pot fi date unei situații de fapt în materia dreptului familiei</li> </ul>
--	--

## 8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<b>I. Raporturile personale nepatrimoniale născute din căsătorie și filiație</b> <b>1. Teoria, practica și cercetarea fundamentală a instituției căsătoriei în dreptul românesc și elemente de drept comparat</b> Noțiunea, funcțiile, principiile, izvoarele dreptului familiei Noțiunea juridică a căsătoriei Natura juridică a căsătoriei Scopul încheierii căsătoriei Delimitarea căsătoriei față de alte instituții de drept Încheierea căsătoriei Efectele căsătoriei Aspecte de drept comparat	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>2. Efectele căsătoriei, nulitatea căsătoriei, încetarea și desfacerea căsătoriei</b> Drepturile și îndatoririle nepatrimoniale ale soților Nulitatea absolută a căsătoriei Nulitatea relativă a căsătoriei Efectele nulității căsătoriei Încetarea căsătoriei Desfacerea căsătoriei prin divorț Efectele divorțului în privința raportului dintre soți precum și dintre părinți și copiii lor minori	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>3. Aspecte privind filiația și procrearea medical asistată</b> Stabilirea filiației Filiația față de mamă Filiația față de tată Modurile de stabilire a filiației Acțiuni în justiție privind filiația Reproducerea umană asistată medical cu terț donator Aspecte de drept comparat	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>4. Protecția și promovarea drepturilor copilului</b> Ocrotirea părintească Protecția alternativă a copilului prin tutelă și curatelă Protecția specială a copilului lipsit temporar sau definitiv de ocrotirea părinților săi	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>5. Autoritatea părintească</b> Drepturile și îndatoririle părintești cu privire la persoana și bunurile minorului Exercitarea autorității părintești Decăderea din drepturile părintești	Expunerea, problematizarea	2 ore

Tutela și curatela minorului Protecția specială a copilului prin plasament și supraveghere specializată Aspecte procedurale comune privind instituirea măsurilor de protecție specială a copilului Monitorizarea aplicării măsurilor de protecție specială a copilului		
<b>6. Adopția</b> Noțiuni. Reglementare Structura și natura juridică a adopției Principiile adopției Condițiile de fond ale adopției Procedura adopției Efectele adopției Încetarea adopției Adopția internațională	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>7. Protecția persoanelor aflate în dificultate</b> Ocrotirea bolnavului psihic prin măsura interdicției judecătorești Ocrotirea persoanei fizice prin curatelă Ocrotirea și asistența socială a persoanelor cu dizabilități Asistența socială a persoanelor vârstnice Protecția specială a persoanelor supuse sclaviei. Prevenirea și combaterea traficului de persoane Servicii de protecție a victimelor și de reintegrare socială a infractorilor, precum și de supraveghere a executării infracțiunilor neprivative de libertate Prevenirea și combaterea violenței în familie Susținerea familiei în vederea creșterii copilului	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>II. Raporturile patrimoniale dintre soți</b> <b>8. Regimul primar</b> Considerații generale privind regimul primar imperativ Natura juridică a regimului primar Locuința familiei Cheltuielile căsătoriei Independența profesională Încheierea de acte juridice Depozitele bancare Dreptul la informare Adaptarea regimului matrimonial în situații de criză Extinderea judiciară a puterilor unuia dintre soți Limitarea judiciară a puterilor unuia dintre soți	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>9. Convenția matrimonială</b> Noțiuni și precizări terminologice Definiția și regimul juridic al convenției matrimoniale Originea și natura juridică a convenției matrimoniale Delimitarea convenției matrimoniale de alte instituții Condițiile de validitate ale convenției matrimoniale Condițiile de fond la încheierea convenției matrimoniale Condițiile de formă la încheierea convenției matrimoniale Condiția încheierii convenției matrimoniale sub forma actului autentic notarial Sancțiunile nerespectării condiției de formă Publicitatea convenției matrimoniale	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>10. Regimul comunității legale</b>	Expunerea,	2 ore

Caracterizarea generală a regimului comunității legale de bunuri în dreptul nostru Trăsăturile regimului comunității legale Structura patrimoniului fiecăruia dintre soți Bunurile comune ale soților Bunurile proprii ale soților Pasivul patrimonial Funcționarea regimului comunității de bunuri	problematizarea	
<b>11. Regimuri matrimoniale convenționale</b> Clauze referitoare la compoziția comunității Clauze de modificare a gestiunii bunurilor Clauze privind lichidarea și partajul comunității	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>12. Regimul separației de bunuri</b> Caracterizarea regimului separației de bunuri Regimul matrimonial al participării la achiziții Lichidarea regimului matrimonial al separației de bunuri	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>13. Modificarea regimului matrimonial</b> Considerații generale Modificarea regimurilor matrimoniale potrivit Codului civil 2009 Modificarea convențională a regimului matrimonial Modificarea judiciară a regimului comunității de bunuri	Expunerea, problematizarea	2 ore
<b>14. Dreptul internațional privat al regimurilor matrimoniale</b> Legea aplicabilă regimului matrimonial în prezența unor elemente de extraneitate Convenții și regulamente internaționale privind legea aplicabilă regimurilor matrimoniale Legea aplicabilă efectelor căsătoriei Legea aplicabilă convențiilor matrimoniale	Expunerea, problematizarea	2 ore

<b>8.2 Seminar / laborator</b>	<b>Metode de predare</b>	<b>Observații</b>
<b>1. Teoria, practica și cercetarea fundamentală a instituției căsătoriei în dreptul românesc și elemente de drept comparat</b> Noțiunea, funcțiile, principiile, izvoarele dreptului familiei Noțiunea juridică a căsătoriei Natura juridică a căsătoriei Scopul încheierii căsătoriei Delimitarea căsătoriei față de alte instituții de drept Încheierea căsătoriei Efectele căsătoriei Aspecte de drept comparat	Exercițiul, activitatea independentă, studiul de caz	1 oră
<b>2. Efectele căsătoriei, nulitatea căsătoriei, încetarea și desfacerea căsătoriei</b> Drepturile și îndatoririle nepatrimoniale ale soților Nulitatea absolută a căsătoriei Nulitatea relativă a căsătoriei Efectele nulității căsătoriei Încetarea căsătoriei Desfacerea căsătoriei prin divorț Efectele divorțului în privința raportului dintre soți precum și dintre părinți și copiii lor minori	Exercițiul, activitatea independentă, studiul de caz	1 oră

<p><b>3. Aspecte privind filiația și procrearea medical asistată</b>  Stabilirea filiației  Filiația față de mamă  Filiația față de tată  Modurile de stabilire a filiației  Acțiuni în justiție privind filiația  Reproducerea umană asistată medical cu terț donator  Aspecte de drept comparat</p>	<p>Exercițiul,  activitatea  independentă,  studiul de caz</p>	<p>1 oră</p>
<p><b>4. Protecția și promovarea drepturilor copilului</b>  Ocrotirea părintească  Protecția alternativă a copilului prin tutelă și curatelă  Protecția specială a copilului lipsit temporar sau definitiv de ocrotirea părinților săi</p>	<p>Exercițiul,  activitatea  independentă,  studiul de caz</p>	<p>1 oră</p>
<p><b>5. Autoritatea părintească</b>  Drepturile și îndatoririle părintești cu privire la persoana și bunurile minorului  Exercitarea autorității părintești  Decăderea din drepturile părintești  Tutela și curatela minorului  Protecția specială a copilului prin plasament și supraveghere specializată  Aspecte procedurale comune privind instituirea măsurilor de protecție specială a copilului  Monitorizarea aplicării măsurilor de protecție specială a copilului</p>	<p>Exercițiul,  activitatea  independentă,  studiul de caz</p>	<p>1 oră</p>
<p><b>6. Adopția</b>  Noțiuni. Reglementare  Structura și natura juridică a adopției  Principiile adopției  Condițiile de fond ale adopției  Procedura adopției  Efectele adopției  Încetarea adopției  Adopția internațională</p>	<p>Exercițiul,  activitatea  independentă,  studiul de caz</p>	<p>1 oră</p>
<p><b>7. Protecția persoanelor aflate în dificultate</b>  Ocrotirea bolnavului psihic prin măsura interdicției judecătorești  Ocrotirea persoanei fizice prin curatelă  Ocrotirea și asistența socială a persoanelor cu dizabilități  Asistența socială a persoanelor vârstnice  Protecția specială a persoanelor supuse sclaviei. Prevenirea și combaterea traficului de persoane  Servicii de protecție a victimelor și de reintegrare socială a infractorilor, precum și de supraveghere a executării infracțiunilor neprivative de libertate  Prevenirea și combaterea violenței în familie  Susținerea familiei în vederea creșterii copilului</p>	<p>Exercițiul,  activitatea  independentă,  studiul de caz</p>	<p>1 oră</p>
<p><b>II. Raporturile patrimoniale dintre soți</b>  <b>8. Regimul primar</b>  Considerații generale privind regimul primar imperativ  Natura juridică a regimului primar  Locuința familiei  Cheltuielile căsătoriei  Independența profesională  Încheierea de acte juridice  Depozitele bancare</p>	<p>Exercițiul,  activitatea  independentă,  studiul de caz</p>	<p>1 oră</p>

Dreptul la informare Adaptarea regimului matrimonial în situații de criză Extinderea judiciară a puterilor unuia dintre soți Limitarea judiciară a puterilor unuia dintre soți		
<b>9. Convenția matrimonială</b> Noțiuni și precizări terminologice Definiția și regimul juridic al convenției matrimoniale Originea și natura juridică a convenției matrimoniale Delimitarea convenției matrimoniale de alte instituții Condițiile de validitate ale convenției matrimoniale Condițiile de fond la încheierea convenției matrimoniale Condițiile de formă la încheierea convenției matrimoniale Condiția încheierii convenției matrimoniale sub forma actului autentic notarial Sancțiunile nerespectării condiției de formă Publicitatea convenției matrimoniale	Exercițiul, activitatea independentă, studiul de caz	1 oră
<b>10. Regimul comunității legale</b> Caracterizarea generală a regimului comunității legale de bunuri în dreptul nostru Trăsăturile regimului comunității legale Structura patrimoniului fiecăruia dintre soți Bunurile comune ale soților Bunurile proprii ale soților Pasivul patrimonial Funcționarea regimului comunității de bunuri	Exercițiul, activitatea independentă, studiul de caz	1 oră
<b>11. Regimuri matrimoniale convenționale</b> Clauze referitoare la compoziția comunității Clauze de modificare a gestiunii bunurilor Clauze privind lichidarea și partajul comunității	Exercițiul, activitatea independentă, studiul de caz	1 oră
<b>12. Regimul separației de bunuri</b> Caracterizarea regimului separației de bunuri Regimul matrimonial al participării la achiziții Lichidarea regimului matrimonial al separației de bunuri	Exercițiul, activitatea independentă, studiul de caz	1 oră
<b>13. Modificarea regimului matrimonial</b> Considerații generale Modificarea regimurilor matrimoniale potrivit Codului civil 2009 Modificarea convențională a regimului matrimonial Modificarea judiciară a regimului comunității de bunuri	Exercițiul, activitatea independentă, studiul de caz	1 oră
<b>14. Dreptul internațional privat al regimurilor matrimoniale</b> Legea aplicabilă regimului matrimonial în prezența unor elemente de extraneitate Convenții și regulamente internaționale privind legea aplicabilă regimurilor matrimoniale Legea aplicabilă efectelor căsătoriei Legea aplicabilă convențiilor matrimoniale	Exercițiul, activitatea independentă, studiul de caz	1 oră

## **Bibliografie**

1. Adina R. Motica, **Dreptul civil al familiei. Raporturile nepatrimoniale. Curs teoretic și practic**, Editura Universul juridic, Ediția a 2-a revăzută și adăugită, București, 2018
2. Radu I. Motica, Adina R. Motica, **Dreptul familiei aplicat. Cereri și acțiuni cu caracter nepatrimonial**, Editura Hamangiu, București, 2015
3. Adina R. Motica, **Regimurile matrimoniale în diferite sisteme de drept**, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2012
4. Marieta Avram, **Drept civil. Familia**, Ediția a 2 a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2016
5. Emese Florian, **Dreptul familiei. Căsătoria. Regimuri matrimoniale. Filiația**, Ediția 6, Editura C. H.Beck, București, 2018
6. Moțiu Florin Aurel, Dana Moțiu, Trocan Ligia, Tomiță Mihaela, **Protecția drepturilor copilului pe plan intern și internațional – abordare interdisciplinară**, Editura Mirton, Timișoara, 2008;
7. A. F. Mateescu, I. C. Gheorghe – Bădescu, **Protecția copilului și adopția. Practică judiciară**, Editura Hamangiu, București, 2008;
8. C. Stoenescu, L. Teodorescu, O. Mihăescu, **Sistemul de protecție specială a persoanelor cu handicap din România**, Editura All Beck, București, 2003;
9. C. Bârsan, **Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole**, ediția a 2 – a, Editura C. H. Beck, București, 2010;
10. R. Chiriță, **Convenția europeană a drepturilor omului. Comentarii și explicații**, ediția a 2- a, Editura C. H. Beck, București, 2008;
11. V. Berger, **Jurisprudența CEDO**, Editura IRDO, 2007;
12. G. Neamțu, **Asistența socială. Studii și aplicații**, Editura Polirom, 2005;
13. Revista de asistență socială;
14. Marieta Avram, Cristina Nicolescu, **Regimuri matrimoniale**, Editura Hamangiu, București, 2010;
15. Cristina Nicolescu, **Regimurile matrimoniale convenționale în sistemul Noului Cod civil român**, Editura Universul Juridic, București, 2012;
16. Paul Vasilescu, **Regimuri matrimoniale**, Ediția a II-a, Editura Universul Juridic, București, 2009;
17. Nadia Cerasela Aniței, **Convenția matrimonială potrivit noului Cod civil**, Editura Hamangiu, București, 2012;
18. Alexandru Bacaci, Viorica – Claudia Dumitrache, Cristina Codruța Hageanu, **Dreptul familiei**, Ediția 7, Editura C. H.Beck, București, 2012;
19. Cristina Nicolescu, **Dreptul familiei**, Editura Solomon, București, 2020;
20. Teodor Bodoască, Aurelia Drăghici, Ioan Puie, **Dreptul familiei**, Editura Universul Juridic, București, 2012;



21. Dan Lupașcu, Cristiana Mihaela Crăciunescu, **Dreptul familiei**, ediția a IV-a, Editura Universul Juridic, București, 2021;
22. Maria Banciu, Adrian Alexandru Banciu, **Dreptul familiei**, Editura Hamangiu, București, 2012;
23. Nadia Cerasela Dariescu, **Relațiile patrimoniale dintre soți în dreptul internațional privat**, Editura C.H. Beck, București, 2008;
24. Gabriela Cristina Frențiu, **Comentariile codului civil**, Editura Hamangiu, București, 2012;
25. Cristina Ramona Duță, **Raporturile patrimoniale dintre soți la confluența dispozițiilor Codului familiei și ale Noului Cod civil**, Editura Universul Juridic, București, 2012

**Legislație:**

1. Codul civil
2. Legea nr. 272/2004 republicată, privind ocrotirea și promovarea drepturilor copilului
3. Legea nr. 273/2004 republicată, privind adopția internă și internațională
4. Legea nr.119/1996 republicată, cu privire la actele de stare civilă

**9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului**

- Întreaga activitate didactică este îndreptată înspre cultivarea, la studenți, a autoevaluării nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalitatilor de formare și dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

**10. Evaluare**

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Se verifică îndeplinirea de către fiecare student a standardelor minime de performanță	Evaluarea sumativă cu notă, obținută prin verificare scrisă. Evaluarea constă într-un examen cu două subiecte clasice, narative. Notă: Modalitatea de examinare urmează a fi prezentată studenților în prima oră de curs și aceasta nu va putea fi modificată decât la cererea expresă sau cu acordul masteranzilor.	70%
10.5 Seminar / laborator	Se verifică îndeplinirea de către fiecare student a standardelor minime de performanță	Evaluarea constă într-o verificare orală având ca obiect susținerea de către masterand a unui proiect profesional care să releve atât cunoașterea la nivel teoretic a problematicii prezentate, cât și posibilitatea masterandului de a aplica cunoștințele dobândite în vederea soluționării unei probleme juridice concrete.	30%

#### 10.6 Standard minime de performanță

- utilizarea adecvată a legislației, a doctrinei și a jurisprudenței românești, a legislației Uniunii Europene, a practicii Curții Europene de Justiție, a practicii Curții Europene a Drepturilor Omului și a instrumentelor juridice internaționale în materia dreptului familiei;
- realizarea unui proiect profesional privind reglementarea regimurilor matrimoniale în diferite sisteme de drept;
- realizarea unui studiu pornind de la legislația, doctrina și jurisprudența referitoare la o problemă de drept concretă în materia familiei și a regimurilor matrimoniale;
- realizarea unui proiect profesional privind soluționarea problemelor juridice ridicate de o situație de fapt concretă în domeniul familiei, ocrotirii persoanei și a regimurilor matrimoniale.

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

15.09.2021

conf. dr. Adina R. Motica

conf. dr. Adina R. Motica

Data avizării în catedră/departament

Semnătura șefului catedrei/departamentului

21.09.2021

conf. dr. Florin I. Mangu